

הרבנות הראשית לישראל
Chief Rabbinate of Israel

מחלקת בחינות והסמכה
Exams and Ordination Department

מועד ניסן תשע"ט

בס"ד

בחינה בהלכות איסור והיתר

כ"ח באדר ב', תשע"ט

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
4. חלק א' - עיון - 7 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 6 מתוך 7 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
5. חלק ב' - בקיאות - 3 שאלות.
יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.
חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
6. חלק ג' - יישום - 3 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 2 מתוך 3 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 2 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 2 התשובות שמבקש לבדוק.
7. יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 6 שאלות מתוך 7 שאלות

יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. איסור דבוק

- א. מהו המקור בגמ' לאיסור דבוק? ומהם הטעמים לאיסור זה? ומה הנפק"מ ביניהם?
- ב. ירך שנתבשל עם גידו בקדירה ויש ששים כנגד שומנן (הגיד) מה דין הקדירה לשי' השו"ע ולשיטת הרמ"א? וכיצד מיישב השי"ך את הרמ"א?
- ג. דג שנמצא שרץ בראשו ונתבשל כך עם שאר הדגים ואין בראש הדג ששים כנגד השרץ- מה דינם של שאר הדגים? כתוב את שיטת האו"ה והט"ז בזה.

2. דין הדחה בתרייתא

- א. מהו סדר הדחה בתרייתא? האם השו"ע והרמ"א נחלקו בזה? כתוב את ביאור השי"ך והט"ז בשיטת הרמ"א.
- ב. למתירים במעשה דרשיי (שפסק כח המלח לאחר המליחה) מדוע צריך הדחה בתרייתא? כתוב את יישוב הט"ז והשי"ך בזה.
- ג. האם לאחר צלית בשר או כבד בעינן הדחה לפי השו"ע ולפי הרמ"א ומה הטעם לכך?

3. כבולעו כך פולטו

- א. האם אומרים בצלית כבד מעל בשר "כבולעו כך פולטו"? מהי הסתירה שבדברי התוס' בזה? וכיצד פוסק השו"ע להלכה?
- ב. אם נמלחה הכבד האם מותר לצלות בשר שלא נמלח ע"ג הכבד? מהי דעת הרמ"א בזה - לפי שיטת הט"ז, הדרישה והש"ך?
- ג. האם מותר לעשות מילוי של עוף שנמלח עם בשר בתוכו שלא נמלח? ומה הדין באם נמלח הפנימי והחיצון לא נמלח (העוף)? כתוב את שיי השו"ע והרמ"א בזה.

4. דין נטל"פ

- א. נבילה שנפלה לתוך תערובת ופגמה אותה ועדיין ראויה לאכילה האם התערובת מותרת באכילה? כתוב את מח' הראשונים וטעמם.
- ב. האם אמרינן נטל"פ בפסח? כיצד זה תלוי בשאלה הראשונה?
- ג. בריה שנפלה לתוך תערובת ופגמה אותה, האם בטילה?

5. דין דבר המעמיד

- בדין דבר המעמיד נחלקו הראשונים, כתוב בכל אחד מהמקרים דלקמן מהי מחלוקתם וכיצד נפסק להלכה?
- א. מעמיד בעור נבילה
- ב. חלב שהועמד בבשר כשר
- ג. עור קיבה שמלח או נכבש בחלב והעמידו בו גבינות
- ד. בשר שבושל בחלב ואח"כ העמידו בו גבינות

6. בצלים הבלועים מבשר

- א. בצלים הבלועים מבשר (בעין) שבשלם בחלב ויש ס' נגד הבשר הבלוע בהם, מה דינם של הבצלים ומה דין החלב ומה הטעם לכך?
- ב. בצלים הבלועים מאיסור ובשלם בקדירה ויש ס' נגד האיסור, מה דינם של הקדירה והבצלים? מה ההבדל משאלה א'?
- ג. בצלים הבלועים מבשר ובשלם בקדירה של חלב בת יומא ויש ס' במים כנגד הבלוע הבשרי, מה דינם?

7. איסור והיתר המונחים זה אצל זה

- א. איסור והיתר המונחים זה אצל זה (ללא רוטב) ושניהם חמים, כמה נאסר ההיתר? כתוב את מח' הראשונים בזה וכיצד פוסק השו"ע?
- ב. מה הדין במקרה הנ"ל, כאשר אחד מהם צונן כמה נאסר? ומה הטעם לכך? כתוב את מח' האחרונים בזה.

חלק ב' – בקיאות

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות

יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.

8. הכשר כלים

- כיצד יש להכשיר את המחבתות במקרים דלקמן? ומה הטעם לכך? (השימוש הוא במעט שמן)
- א. מחבת הבלוע מאיסור נבילה
  - ב. מחבת הבלוע מחמץ כדי להכשירו לפסח
  - ג. מחבת בשרית שהשתמש בה לחלבי בתוך מעלי"ע לבשר

9. דין תולעים

- א. תולעים הנמצאים בפולין ובעדשים מתחת הקליפה במקום צר נחלקו הראשונים בדינם, מהי מחלוקתם? וכיצד פוסקים השו"ע והרמ"א?
- ב. כתב הרמ"א בשם תשובת הרשב"א דאם יש נקודה שחורה בפרי יש ליטלו משם ואסור כמו התולעת עצמה, מה קשה על פסק הרמ"א? וכיצד מיישב זאת הש"ך?
- ג. כמהין ופטירות הגדלים מן האויר ונמצאו בתוכם תולעים, מה דינם?

10. בישולי עכו"ם

- א. עובד זר (שאינו יהודי) המבשל עבור יהודי קשיש בבית ישראל, האם יש בבישול משום בישולי עכו"ם?
כתוב את מח' הראשונים בזה וכיצד פוסק השו"ע להלכה?
ב. האם יש הבדל אם הגוי שכור לזמן או שהוא קנוי ליהודי?
ג. כיצד פוסק הרמ"א בזה? כתוב ג' הסברים של הש"ך בדעת הרמ"א.

חלק ג' – יישום

יש לענות על 2 שאלות מתוך 3 שאלות
יש לציין את דעת השו"ע, הרמ"א, ונו"כ.

11. ספק ערלה

אדם ליקט לימונים מגינתו של חברו ואשתו אפתה עוגות עם מיץ הלימונים שנקטפו (הכמות אינה ברורה)
אך דא עקא התברר שישנם מספר עצים בגינה שהם ספק ערלה ואינו יודע מהיכן קטף,
מה דינם של העוגות? התבניות שבהם נאפו? והתנור שבו נאפו? נתח את השאלה עד לפסק ההלכה.

12. חמאת עכו"ם

יהודי שגר בארץ ישראל והקפיד שלא לאכול חמאת עכו"ם כמנהג מקומו ויצא לחופשה בחו"ל והגיע למקום
שנוהגים לאוכלו, האם יכול לאכול שם את חמאת עכו"ם? הסבר מדוע?
ומה יהיה הדין באם בחזרתו הביא מחמאת העכו"ם לא"י, האם יוכל לאוכלו במקום דירתו בא"י? בסס את
תשובתך.

13. דבר חריף

עקרת הבית טיגנה בצל בסיר בשרי שאינו בן יומו ובטעות לקחה כף חלבית בת יומא ועירבה בו את הבצל
ועתה שואלת מה דינו של הבצל? ומה דינם של הכף והסיר? בסס את תשובתך לפי שיטת הרמ"א והשו"ע.